

หนี้สินสภาพคล่อง

(Liabilities Liquidity)

เงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์ต้องการ เพื่อจัดเตรียมไว้สำหรับการขยายเงินให้กู้ยืม หรือจ่ายคืนให้แก่ลูกค้าที่มาขอเบิกเงินนั้น หามาได้เพียง 3 ทาง ทางแรกคือการขายสินทรัพย์ ซึ่งมักจะเป็นสินทรัพย์ระยะสั้นที่ธนาคารถือไว้ด้วยจุดประสงค์ทางด้านสภาพคล่อง ซึ่งไถ่ถอนมาแล้วในบวทอน ทางที่สองที่จะได้รับเงินมากก็คือการกู้ยืมเพิ่มเติม อุปสงค์ในเงินกู้ยืมของธนาคารจากลูกค้ามักจะมีมากในบางธนาคาร ธนาคารนั้นมักจะใช้วิธีกู้ยืมเพื่อจะได้เงินมา ไม่ว่าจะเป็นวิธีขายตั๋วเงิน, การกู้ยืมโดยให้หลักทรัพย์รัฐบาลเป็นหลักประกันหรือขายสินทรัพย์อื่น ๆ ไป ถ้าธนาคารมียอดकुลของเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อวงตามที่ครบกำหนดและจะต้องถูกเบิกออกไปจากธนาคาร ธนาคารก็จะต้องสามารถจัดหาเงินทุนเพื่อจ่ายให้แก่ลูกค้าได้ แหล่งเงินทุนสุดท้ายของธนาคารคือการเพิ่มทุน โดยเรียกทุนเพิ่มจากผู้ถือหุ้นของกิจการ

การได้รับเงินเข้าสู่ธนาคารจากการรับชำระหนี้หรือการที่รับฝากเงินเพิ่มขึ้นนั้นสามารถเกี่ยวข้องกับได้ทั้งทางด้านสินทรัพย์และหนี้สิน เมื่อธนาคารได้รับกระแสเงินสดรับสุทธิเข้าสู่ธนาคาร ธนาคารสามารถนำไปซื้อสินทรัพย์สภาพคล่องระยะสั้นหรือสามารถนำไปจ่ายชำระหนี้ของธนาคารได้ เช่น สมมุติว่าจากประสบการณ์ของธนาคาร ธนาคารจะได้รับชำระหนี้ในวงจรระยะเวลาที่ถัดไปจากงวดที่ปล่อยสินเชื่อไป ในระหว่างที่ธนาคารได้รับเงินฝากมาก็สามารถนำมาเพิ่มการให้กู้ยืมได้ และเมื่อธนาคารได้รับชำระหนี้ธนาคารก็สามารถจะนำมาใช้คืนให้แก่เงินฝากที่ครบกำหนดได้

ประเภทของการจัดการเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์ใช้อยู่ในขณะใดขณะหนึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คำนวณที่เกี่ยวข้องและความเสี่ยงที่มีอยู่ในแต่ละทางเลือก ซึ่งความเสี่ยงนั้นมีอยู่ทั้งในสินทรัพย์และหนี้สินแต่แตกต่างกันไป ความเสี่ยงในสินทรัพย์อาจจะเป็นการลดลงของราคาในระหว่างที่ธนาคารถือสินทรัพย์อยู่ซึ่งเรียกว่าเป็น Default Risk เป็นต้น ความเสี่ยงในหนี้สิน อาจเป็นการที่อัตราดอกเบี้ยตกลงอย่างรวดเร็วขณะที่เรายังไม่ได้จ่ายชำระหนี้ นั้น เช่น เรานำเงินที่ได้รับจากเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลา 1 ปี มาปล่อยให้กู้ยืมชนิด 90 วัน ซึ่งเมื่อครบกำหนดแล้วได้รับเงินคืนมาก็สามารถนำไปลงทุนหาผลประโยชน์ได้ใหม่ แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยลดลง เราก็สามารถนำไปลงทุนได้ในชนิดที่มีผลตอบแทนต่ำกว่าที่จะต้องจ่ายคืนให้แก่เงินฝากที่เรานำมาปล่อยให้กู้ จึงทำให้เกิด Paper Capital Loss เพราะค่าของหนี้สินเพิ่มสูงขึ้น วิธีการในการพิจารณาทางเลือกเกี่ยวกับการจัดสภาพคล่องต้องกระทำโดยแยกสินทรัพย์และหนี้สินจากกัน สำหรับประเภทและลักษณะของสินทรัพย์สภาพคล่องได้กล่าวไปแล้ว ในบทนี้เราจะกล่าวถึงหนี้สินที่สามารถนำมาบริหารสภาพคล่องของธนาคาร แต่ก็ยังคงเกี่ยวข้องอยู่กับการจัดการสินทรัพย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการสภาพคล่อง

หนี้สินที่ธนาคารดำรงไว้ก็คือเงินฝากและเงินกู้ยืมนั่นเอง ธนาคารมักจะยินดีที่จะได้รับเงินฝากเข้าสู่ธนาคาร และส่วนใหญ่แล้วมักจะแข่งขันกันหาเงินฝากจากกิจการหรือบุคคลภายในเขตที่ธนาคารรับผิดชอบอยู่ สำหรับธนาคารเล็ก ๆ ที่มีเขตความรับผิดชอบจำกัด มักจะใช้วิธีหาลูกค้าโดยส่งพนักงานออกไปติดต่อกับลูกค้าโดยตรง ส่วนธนาคารใหญ่ ๆ นั้นจะทำการหาลูกค้าทั้งในและนอกประเทศ ส่วนดีของความพยายามนี้ก็คือการมียอดเงินฝากสูงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ก็ทำให้นโยบายในการดำรงสภาพคล่องของธนาคารต้องเปลี่ยนแปลงไป

ลักษณะของหนี้สินสภาพคล่อง

(Characteristics of the liabilities solely incurred for the purpose of liquidity)

ลักษณะของหนี้สินที่จะกล่าวในที่นี้ คือหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์เอง หนี้สินเหล่านี้รู้จักกันดีว่าเป็น Money Market Liabilities เพราะธนาคารได้เงินนั้นมาโดยต้องเสียดอกเบี้ย

Non-money Market Liabilities เช่นเงินฝากสะสมทรัพย์และบัญชีกระแสรายวันของลูกค้าประเภทบุคคล ซึ่งธนาคารอาจได้รับมาเพราะได้อำนวยความสะดวกให้แก่ลูกค้าหรือด้วยเหตุผลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการแข่งขันในเรื่องการเสนออัตราดอกเบี้ย อย่างไรก็ตาม ธนาคารมีการควบคุมโดยตรงในปริมาณ Money Market Liabilities ที่ธนาคารค้างไว้มากกว่าการควบคุม Non-money Market Liabilities

ควยเหตุที่ธนาคารทำการควบคุมระดับของ Market Liabilities ซึ่งเป็นความจำเป็นสำหรับธนาคารในการแสวงหาผลกำไรสูงสุด ซึ่งงานนี้รู้จักกันว่าเป็นการจัดการด้านหนี้สิน (Liability Management) หรือที่เรียกว่า Purchased Money Management

แหล่งเงินทุนที่ธนาคารพาณิชย์ทำการกู้ยืมมาใช้ในการบริหารสภาพคล่อง

เครื่องมือที่ทำหน้าที่เป็นหนี้สินของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่บรรดาเงินฝากต่าง ๆ เงินกู้ยืมจากธนาคารกลางหรือธนาคารแห่งประเทศไทย, ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ , ธนาคารออมสิน ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ

แหล่งที่มาของเงินทุน (Source of Funds) ที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับอีกแห่งหนึ่ง นอกเหนือจากเงินทุนและเงินฝากก็คือเงินกู้ยืม กล่าวคือในการดำเนินธุรกิจ บางครั้งธนาคารมีความจำเป็นจะต้องแสวงหาเงินกู้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ เช่น ธนาคารกลาง ธนาคารพาณิชย์อื่น ธนาคารออมสิน บริษัทประกันชีวิต เป็นต้น เพื่อนำมาหมุนเวียน หรือขยายการให้กู้ยืม และที่สำคัญคือเพื่อนำมาพุงฐานะเงินสดสำรองและสภาพคล่องของธนาคาร

หนี้สินของธนาคาร เนื่องจากการกู้ยืมนี้โดยปกติเป็นหนี้ที่มีกำหนดระยะเวลาสั้น และมีอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีนี้เงินกู้ที่ธนาคารแสวงหามาเพื่อขยายเครดิต จะมีอัตราดอกเบี้ยต่ำพอที่ธนาคารจะได้รับผลกำไรจากการนำเงินนั้นไปลงทุนหาผลประโยชน์ได้

ความมุ่งหมายและวิธีการของการกู้ยืมจากสถาบันการเงินแต่ละแห่งที่ธนาคารพาณิชย์ปฏิบัติกันมา มีดังนี้

1. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะธนาคารกลาง เป็นสถาบันที่วางนโยบายการเงินของประเทศ มีพันธะที่จะต้องควบคุมดูแลปริมาณเงินที่ไหลเวียนอยู่ในตลาดให้เหมาะสมกับความต้องการ เพื่อขจัดปัญหาเกี่ยวกับเงินเฟ้อ หรือเงินฝืดที่จะเป็นอุปสรรคต่อการประกอบการค้า อุตสาหกรรม และกิจกรรมโดยทั่วไป อันจะเป็นการส่งเสริมให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศดำเนินไปด้วยดี นอกจากนั้นในฐานะที่ถือกันว่าธนาคารกลางเป็นธนาคารที่มีหน้าที่จะต้องช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์ในด้านการเงินเมื่อยามเดือดร้อน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีหน้าที่ค้ำหนึ่งที่จะช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์ในด้านการเงิน ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย ไว้ดังนี้

"มาตรา 12 ธุรกิจประเภทที่พึงเป็นงานของธนาคารกลาง อันธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบได้ คือ

1. การออกและจัดการ รวมตลอดถึงพิมพ์ธนบัตร บัตรธนาคารและสิ่งพิมพ์อื่นที่รัฐมนตรีเห็นชอบ และการจัดการทุนสำรองคงบัญชีไว้ทั้งหมด 4 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย 2485

2. การรับเงินฝากประจำ หรือกระแสรายวันโดยไม่จ่ายดอกเบี้ย

3. การซื้อ ขาย และรับช่วงซื้อหลักทรัพย์ชำระเงินที่เกิดจากการค้าหรือพาณิชย์อันสุจริต มีลายมือชื่อของบุคคลที่พึงเชื่อถือสองคนหรือมากกว่านั้น ลายมือชื่อหนึ่งต้องเป็นของธนาคารใดธนาคารหนึ่ง และถึงกำหนดใช้เงินภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่เกินหกเดือน นับแต่วันซื้อหรือรับช่วงซื้อ โดยไม่รวมวันผ่อนชำระ

4. การซื้อ ขาย และรับช่วงซื้อหลักทรัพย์ชำระเงิน และตัวเงินที่เกิดจากกิจการอุตสาหกรรม กสิกรรม การเลี้ยงสัตว์ การทำป่าไม้ การประมง การทำเหมืองแร่ การทำนาเกลือ หรือการสาวไหมอันสุจริต มีลายมือชื่อของบุคคลที่พึงเชื่อถือสองคนหรือมากกว่านั้น ลายมือชื่อหนึ่งต้องเป็นของธนาคารใดธนาคารหนึ่ง และถึงกำหนดใช้เงินภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแต่ต้องไม่เกินสิบสองเดือนนับแต่วันซื้อหรือรับช่วงซื้อ โดยไม่รวมวันผ่อนชำระ

5. การซื้อจากและขายให้แก่ธนาคารต่าง ๆ ซึ่งเงินปริวรรตต่างประเทศ

6. การมีเงินคงเหลือไว้ที่คลังของรัฐบาลและธนาคารอื่น ๆ และการรักษาเงินตามจำนวนที่เห็นสมควรไว้ที่คลังและธนาคารนั้น ๆ เป็นเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อได้บอกกล่าวล่วงหน้า หรือเมื่อถึงกำหนดเวลา

7. การให้กู้ยืมเงินโดยมีสินทรัพย์เป็นประกัน ดังต่อไปนี้

ก. หลักทรัพย์รัฐบาล หรือหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันต้นเงินและดอกเบี้ย

ข. ทองคำ เงิน หรือเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในทองคำหรือเงิน

ค. ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาชำระเงิน เท่าที่พึงซื้อหรือรับช่วงซื้อได้ตาม

อนุมาตรา (3)

ง. ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาชำระเงิน เท่าที่พึงซื้อหรือรับช่วงซื้อได้ตาม

อนุมาตรา (4)

จ. ตัวสัญญาชำระเงินของธนาคารใด ๆ ที่คำจนช่วยเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์ในสิ่งของอันใดอันหนึ่งให้แก่หรือจำนำไว้กับธนาคารนั้น ๆ เป็นประกันเครดิตเงินสด หรือเงินเบิกเกินบัญชี ซึ่งตกลงกันไว้ เพื่อการค้าหรือพาณิชย์อันสุจริต

ฉ. หลักทรัพย์ของรัฐบาลต่างประเทศ

การให้กู้ยืมเงินดังกล่าวแล้วต้องมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินหกเดือน เว้นแต่การให้กู้ยืมเงินโดยมีสินทรัพย์ตาม ก. เป็นประกันนั้น ถ้ารัฐบาลเป็นผู้กู้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการกู้เงิน ธนาคารจะให้เป็นเงินตราไทยหรือเงินปรีวรรตต่างประเทศ โดยมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินกว่าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการกู้เงินก็ได้ และการให้กู้ยืมเงินโดยมีสินทรัพย์ตาม ง. เป็นประกันมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินสิบสองเดือน

8. การให้รัฐบาลกู้ยืมเงินไม่มีประกัน โดยกระทรวงการคลังเป็นผู้กู้ยืมเพื่อรายจ่ายที่อนุญาตไว้ในงบประมาณธรรมดาเป็นจำนวนไม่เกินร้อยละยี่สิบห้าแห่งรายจ่ายที่กล่าวนั้น โดยต้องชำระคืนภายในสามเดือนต้นแห่งปีงบประมาณถัดไป

9. การออกคราฟท์ที่กำหนดให้ใช้เงินเมื่อทรงตาม ฉ. สำนักงานหรือสำนักตัวแทนของธนาคารเอง

10. การเข้าซื้อชื่อ การซื้อ และการขายหลักทรัพย์ของรัฐบาลไทยและต่างประเทศ หลักทรัพย์ของสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก ซึ่งรวมตลอดถึงตราสารที่ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติออกให้เป็นหลักฐานว่า ผู้ถือตราสารได้มีส่วนร่วมที่ทบวงการชำนัญพิเศษในการให้กู้เงินแก่รัฐบาลสมาชิก หรือองค์การของรัฐบาลสมาชิกของทบวงการชำนัญพิเศษตามจำนวนคงระบุไว้ในตราสารนั้น และหลักทรัพย์ทรัสต์ต่างประเทศ

เพื่อประโยชน์แห่งอนุमतรานี้ หลักทรัพย์ที่รัฐบาลแห่งประเทศที่กล่าวแล้วหรือสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกได้รับประกันต้นเงิน และดอกเบี้ยนั้นให้ถือว่าเป็นหลักทรัพย์ของรัฐบาลนั้น ๆ หรือของสถาบันการเงินระหว่างประเทศนั้น

11. การรับรักษาเงิน หลักทรัพย์ และของมีค่าอย่างอื่น ๆ และการเก็บผลประโยชน์แห่งหลักทรัพย์ที่กล่าวนั้น ไม่ว่าจะเป็ต้นเงินหรือดอกเบี้ย

12. การซื้อและขายทองคำและเงิน

13. การกู้ยืมเงินเพื่อธุรกิจของธนาคารเอง และการให้ประกันเงินกู้ยืม

14. การดำเนินกิจการการเงินระหว่างประเทศ โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

15. การขยายและจำหน่ายเป็นตั๋วเงิน ซึ่งทรัพย์สินทั้งปวงไม่ว่าจะเป็นสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งตกเข้ามาอยู่ในครอบครองของธนาคารไม่ว่าโดยทางใด เป็นการระงับสิทธิเรียกร้องใด ๆ ของธนาคารทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

16. การดำเนินการแห่งระบบหักบัญชีระหว่างธนาคาร

17. การรับและจ่ายเงินจำนวนต่าง ๆ เกี่ยวกับบัญชีฝากของกระทรวงการคลัง การทำการแลกเปลี่ยนเงิน การส่งเงินไปต่างประเทศ และกิจการธนาคารบรรดาที่เป็นของรัฐบาล และการออก และจัดการกู้เงินตั้งบัญชีไว้ในหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485

18. การทำการเป็นตัวแทนของรัฐบาลในกิจการประเภทใด ๆ ดังระบุต่อไปนี้

ก. การซื้อและขายทองคำและเงิน

ข. การซื้อ ขาย และโอนตั๋วแลกเงิน หลักทรัพย์และใบหุ้น

ค. การเก็บผลประโยชน์แห่งหลักทรัพย์หรือใบหุ้นใด ๆ ไม่ว่าจะเป็น-
ต้นเงิน ดอกเบี้ย หรือเงินปันผล

ง. การควบคุมและการรวมไว้ในแหล่งกลาง ซึ่งเงินบริวารต่างประเทศ

จ. การทำกิจการอื่นใดของรัฐบาล ตามแต่รัฐบาลจะมอบหมายให้

19. กล่าวโดยทั่วไป การทำกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวกับหรือเนื่องจากการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติหน้าที่ของธนาคาร ตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และพระราชกฤษฎีกา"

เท่าที่ปฏิบัติกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมอยู่ 2 แบบ คือ เงินใหญ่ยืม และซื้อลด ซึ่งมีวิธีการโดยย่อที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ดังนี้

การกู้ยืม

เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้ธนาคารพาณิชย์ใช้พันธบัตรรัฐบาลไทยที่อยู่เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย ในเมื่อมีความจำเป็น ถือเป็นครั้งคราว ธนาคารแห่งประเทศไทยจะให้ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมเงิน โดยมีพันธบัตรรัฐบาลไทยเป็นหลักประกันตามระเบียบและวิธีการดังนี้

1. ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะขอวางพันธบัตรรัฐบาลไทย เป็นประกันการกู้ยืมเงินจะต้องทำหนังสือกู้ยืมเงินและจำหน่ายพันธบัตรในราคาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยรับจำหน่ายตามที่แจ้งให้ทราบเป็นคราว ๆ ไป หรือตามที่จะตกลงกัน เป็นจำนวนเงินไม่น้อยกว่าจำนวนเงินกู้ให้แกธนาคารแห่งประเทศไทย ตามแบบที่กำหนดไว้ ถ้าหลักทรัพย์ที่ประกันเป็นพันธบัตรชนิดที่จำหน่ายไม่ได้ เพื่อป้องกันความเสียหายแกธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ต้องจัดบัญชีโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตรนั้นให้แกธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นการเสร็จเด็ดขาดไปตามราคารับโอนกรรมสิทธิ์ตามที่แจ้งให้ทราบเป็นคราว ๆ หรือตามที่จะตกลงกันโดยมีเงื่อนไขตาม (4) หรือ (5) แล้วแต่กรณี

2. การให้กู้ยืมของธนาคารแห่งประเทศไทย จะมีกำหนดเวลาชำระเงินกู้ยืมไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันทำสัญญา

3. ธนาคารแห่งประเทศไทยจะคิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราดอกเบี้ยมาตรฐานของธนาคารแห่งประเทศไทยขณะที่ให้กู้โดยจะหักชำระล่วงหน้าจากบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ในวันที่จ่ายเงินกู้ให้ ส่วนดอกเบี้ยพันธบัตรที่เป็นหลักประกันตาม (1) คงให้ธนาคารพาณิชย์รับไป

4. เมื่อหนี้เงินกู้ถึงกำหนดชำระต้นเงินคืนเมื่อใด ธนาคารแห่งประเทศไทยจะหักบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ตามจำนวนเงินในหนังสือกู้เงินนั้นทันที และถอนจำหน่ายพันธบัตรหรือจัดบัญชีโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตรกลับคืนให้ธนาคารพาณิชย์

5. เมื่อหนี้เงินกู้ถึงกำหนดชำระใช้เงินแล้ว ถ้าธนาคารพาณิชย์มีความประสงค์จะขอขายพันธบัตรที่จำหน่ายแกธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อชำระหนี้เงินกู้ธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับซื้อพันธบัตรดังกล่าว ในราคาจำหน่ายตามที่กำหนดไว้ใน (1) สำหรับพันธบัตรที่จัดบัญชีโอนกรรมสิทธิ์นั้น เมื่อถึงกำหนดชำระหนี้เงินกู้แล้ว เงินในบัญชีเงินฝากของธนาคารพาณิชย์มีไม่พอให้หักกับจำนวนหนี้ได้เต็มจำนวน ให้ถือว่าธนาคารพาณิชย์ไม่ตั้งใจรับโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตรคืนราคาพันธบัตรที่ธนาคารแห่งประเทศไทย รับโอนไว้ให้หักกับจำนวนหนี้เป็นการเสร็จเด็ดขาด

6. ธนาคารแห่งประเทศไทยสงวนสิทธิ์ที่จะไม่ให้ธนาคารพาณิชย์กู้เงินตามระเบียบการที่กำหนดไว้ต่อไปอีกก็ได้ ถ้ามีกรณีดังต่อไปนี้

- ก. ไม่ชำระเงินในวันที่เงินกู้ถึงกำหนดใช้เงิน และหรือ
- ข. ได้มีการขายพันธบัตร ตาม (5)

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดวิธีการที่จะให้ธนาคารพาณิชย์กู้เงินโดยมีพันธบัตรรัฐบาลไทยเป็นประกันไว้ 4 วิธีคือ

- กู้เงินพันธที่มีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นประกันโดยจำนำ และจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตร (กู้ยืมและจำนำหลักทรัพย์รัฐบาลทันที)

- กู้เงินมีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นประกันล่วงหน้า โดยจำนำพันธบัตรและจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตรไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อป้องกันความเสียหายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย (กู้ยืมและจำนำหลักทรัพย์เป็นประกันล่วงหน้า โดยมีการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน)

- กู้เงินเพื่อธุรกิจของธนาคารสาขา

- กู้เงินโดยมีหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นประกัน

1. การกู้ยืมและจำนำหลักทรัพย์รัฐบาลทันที

การกู้ยืมตามวิธีนี้ ธนาคารพาณิชย์ที่ขอกู้ จะต้องยื่นหนังสือกู้ยืมที่มีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นประกันโดยจำนำและจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตรต่อธนาคารแห่งประเทศไทย และถ้าประสงค์จะรับชำระเงินกู้คืนก่อนวันถึงกำหนดชำระเงินก็ต้องยื่นหนังสือขอชำระต้นเงินกู้ก่อนถึงวันกำหนดชำระกรณีที่ไม่มีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินตามแบบที่กำหนดไว้ในระเบียบการ

2. กู้ยืมและจำนำหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นประกันล่วงหน้า โดยมีการออกตั๋วสัญญาใช้เงิน

ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะกู้ยืมตามวิธีนี้ จะต้องยื่นหนังสือความตกลงการกู้ยืมเงินมีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นประกันล่วงหน้า โดยจำนำพันธบัตรและจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตรไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อป้องกันความเสียหายแก่ธนาคารแห่ง

ประเทศไทย เมื่อประสงค์จะกู้ยืมเงิน ก็จะต้องออกตั๋วสัญญาใช้เงินส่งจ่ายเงินให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ตามแบบ ตามจำนวนเงินที่จะขอกู้แนบมาพร้อมกับหนังสือนำส่งตั๋วสัญญาใช้เงิน และเมื่อจะชำระหนี้เงินกู้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินก่อนวันถึงกำหนดชำระเงิน จะต้องยื่นหนังสือแจ้งการชำระหนี้เงินกู้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินก่อนวันถึงกำหนดชำระเงินส่งให้กับธนาคารแห่งประเทศไทย

อนึ่ง เมื่อการตกลงการกู้ยืมเงิน และจำหน่ายหลักทรัพย์รัฐบาลเป็นประกันล่วงหน้าหมดอายุแล้ว ธนาคารพาณิชย์ใดประสงค์จะขอต่ออายุความตกลงต่อไปอีก ก็อาจกระทำได้โดยการยื่นหนังสือขอต่ออายุความตกลงการกู้ยืมเงินมีหลักทรัพย์รัฐบาลไทยเป็นประกันล่วงหน้าโดยจำหน่ายพันธบัตร และจดบัญชีโอนกรรมสิทธิ์พันธบัตรไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อป้องกันความเสียหายแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย

3. การกู้ยืมเพื่อธุรกิจของธนาคารสาขา

การกู้ยืมตามวิธีนี้ กำหนดให้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ของธนาคารพาณิชย์ที่มีสาขาอยู่ในส่วนภูมิภาคที่มีสาขาธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดดำเนินการอยู่ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดระเบียบและวิธีการในเรื่องนี้ไว้ดังนี้

ก. ธนาคารพาณิชย์ใดได้ทำความตกลงกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย ตามระเบียบการให้กู้ยืมเงินโดยมีพันธบัตรรัฐบาลเป็นประกันแล้ว ประสงค์ที่จะกันเงินที่ได้ทำความตกลงกับธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น เพื่อใช้ในกิจการสาขาของธนาคารพาณิชย์นั้น ให้แจ้งความจำนงขอถอนวงเงินที่ได้ทำความตกลงกู้ไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้สาขาของตนรับเงินกู้จากธนาคารแห่งประเทศไทยสาขา..... โดยวิธีออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยสาขา....

ข. ธนาคารพาณิชย์ใดประสงค์จะกู้ยืมเงินโดยมีพันธบัตรรัฐบาลเป็นประกัน เพื่อกิจการของสาขาตนโดยเฉพาะ ก็ให้ปฏิบัติตามระเบียบการให้กู้ยืมเงินโดยมีพันธบัตรรัฐบาลเป็นประกัน โดยจะต้องแจ้งว่า การเบิกเงินกู้โดยธนาคารออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยธนาคารพาณิชย์สาขาธนาคารตนดำเนินการกับธนาคารแห่งประเทศไทยสาขา.....โดยตรง

ค. เมื่อธนาคารพาณิชย์ใดได้ทำความตกลงกับธนาคารแห่งประเทศไทย ตาม ก. หรือ ข. แล้วแต่กรณี สาขาของธนาคารพาณิชย์นั้น จะกู้ยืมเงินตามความตกลง นั้นโดยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินได้จากธนาคารแห่งประเทศไทยสาขา.....

ง. ธนาคารพาณิชย์จะต้องส่งตัวอย่างลายเซ็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ สาขาของตน ที่จะเป็นผู้มีอำนาจลงนามในตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกเพื่อกู้ยืมตามระเบียบการนี้

4. กู้ยืมโดยมีหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันเงินและดอกเบี้ยเป็นประกัน เพื่อให้จะให้ธนาคารพาณิชย์ใช้หลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันเงินและดอกเบี้ยที่ถืออยู่เป็นหลักประกันการกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดพิธีการกู้ยืมเงินโดยมีหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันเงินและดอกเบี้ยเป็นประกันไว้ดังต่อไปนี้

1. ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะกู้ยืมเงินจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันเงินและดอกเบี้ยเป็นประกัน จะต้องยื่นหนังสือความตกลง กู้ยืมเงินและจำนวนหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันเงินและดอกเบี้ยเป็นประกันล่วงหน้าไว้ก่อน เมื่อประสงค์จะกู้ยืมเงินจะต้องออกตั๋วสัญญาใช้เงินส่งจ่ายเงินให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทยตามจำนวนเงินที่ขอกู้แนบมากับหนังสือส่งมอบตั๋วสัญญาใช้เงิน และเมื่อจะขอชำระหนี้เงินกู้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินก่อนวันถึงกำหนดใช้เงินก็ต้องยื่นหนังสือขอ ชำระหนี้เงินกู้ตามตั๋วสัญญาใช้เงินก่อนวันถึงกำหนดใช้เงินต่อธนาคาร

2. เมื่อการตกลงกู้ยืมเงิน และจำนวนหลักทรัพย์ที่กล่าวข้างต้นหมดอายุแล้ว ธนาคารพาณิชย์ใดประสงค์จะขอต่ออายุความตกลงต่อไปอีก ก็อาจกระทำได้โดยยื่นหนังสือ ขอต่ออายุความตกลงกู้ยืมเงิน และจำนวนหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันเงินและดอกเบี้ย เป็นประกันล่วงหน้าต่อธนาคาร

3. ธนาคารแห่งประเทศไทย จะแจ้งชื่อหลักทรัพย์ที่รัฐบาลรับประกันเงิน และดอกเบี้ยซึ่งจะรับประกันการกู้ยืม และราคารับจำนวน ให้ธนาคารพาณิชย์ทราบเป็น คราว ๆ ไป

การขายช่วงลดตั๋วเงิน (Bills Rediscounted)

เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจการอุตสาหกรรมภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้นและเพื่อสนับสนุนการส่งสินค้าออก ธนาคารแห่งประเทศไทยได้วางระเบียบการเกี่ยวกับการรับช่วงซื้อลดตั๋วเงินจากธนาคารพาณิชย์ ซึ่งแยกพิจารณาออกได้ดังนี้

1. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกระเบียบการ เรื่องการรับช่วงซื้อลด

ตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม ความมุ่งหมายของธนาคารแห่งประเทศไทยในการรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการประกอบกิจการอุตสาหกรรม ก็เพื่อจะเป็นการส่งเสริมการอุตสาหกรรมภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพในการผลิตสูงขึ้นนอกเหนือจากเพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมมีเงินทุนหมุนเวียนดีขึ้น และลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ด้วยการเสียดอกเบี้ยในอัตราถูกลง ซึ่งจะเป็นทางส่งผลให้ประชาชนผู้บริโภคซื้อสินค้าได้ถูกลง และอยู่ในสภาพที่จะแข่งขันกับสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้

2. การรับช่วงซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการซื้อผลผลิตทางการเกษตร เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในระหว่างที่ยังจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ และเพื่อให้การจำหน่ายผลผลิตของเกษตรกรมีความคล่องตัวและได้ราคาดีขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดการให้ความอนุเคราะห์ทางการเงินแก่สหกรณ์ ซึ่งได้ให้เกษตรกรกู้ยืมระหว่างรอการจำหน่ายหรือได้รับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร โดยธนาคารแห่งประเทศไทยจะรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินที่เกิดจากการซื้อผลผลิตทางการเกษตร

3. การรับช่วงซื้อลดตั๋วสัญญาใช้เงินเพื่อสนับสนุนการส่งสินค้าออก แบ่งออกเป็น 4 ประเภทคือ

ก. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตามเลตเตอร์ออฟเครดิตชนิดเพิกถอนไม่ได้ ที่เปิดมาเป็นค่าสินค้า

ข. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตามสัญญาซื้อขายหรือคำสั่งซื้อสินค้าที่ได้รับจากผู้ส่งสินค้าในต่างประเทศ

ค. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตามตั๋วแลกเงินซึ่งเกิดจากการส่งสินค้าออกที่มีกำหนดเวลาชำระเงิน (Usance Export Bill) และธนาคารพาณิชย์ซื้อไว้เพื่อส่งไปเรียกเก็บจากต่างประเทศ

ง. ตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกตามใบรับฝากสินค้าหรือเอกสารซึ่งเป็นหลักฐานแสดงว่ามีสินค้าที่จะส่งออกเก็บรักษาไว้ในสถานที่เก็บรักษาสินค้าที่ธนาคารพาณิชย์ให้ความเชื่อถือและธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

2. ธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศไทย

การกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์อื่นในประเทศไทย เท่าที่ปฏิบัติกันมา เป็นการกู้ยืมระยะสั้นเพื่อนำมาพยุงบัญชีเงินสดสำรองหรือสภาพคล่องของธนาคารทั่ว ๆ ไป เรียกว่า Overnight Loan หรือ Call Loan โดยธนาคารผู้กู้จะออกเช็คของธนาคารส่งจ่ายที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ธนาคารผู้ให้กู้ถือไว้ หรือออกให้เป็น Cashier's Order หรือตั๋วสัญญาใช้เงินแต่มีบางธนาคารออกใบรับฝากประจำให้

3. ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ

เนื่องจากดอกเบี้ยในตลาดการเงินของโลกมีอัตราอยู่ในระดับต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของประเทศเรา และในบางกรณีมีความต้องการเงินตราต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์บางแห่งมีจำนวนมาก เพื่อสนองความต้องการให้แก่ลูกค้า ฉะนั้น ธนาคารพาณิชย์บางแห่งที่มีปริมาณธุรกิจค้าต่างประเทศมาก ประกอบกับมีฐานะและความมั่นคงเป็นที่เชื่อถือของธนาคารตัวแทนจึงนิยมแสวงหาสินเชื่อ (Credit Facilities) จากธนาคารตัวแทนต่างประเทศเพื่อนำมาขยายเครดิต เพิ่มพูนปริมาณของธุรกิจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น วงเงินสินเชื่อ (Line of Credit) และกำหนดเวลาที่ธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งจะได้รับจากธนาคารตัวแทนของตนจะมีจำนวนเล็กน้อยเพียงไต่ขอมแล้วแต่ข้อตกลงระหว่างกัน สินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากธนาคารตัวแทนต่างประเทศโดยทั่ว ๆ ไป แยกได้ดังนี้

3.1 สินเชื่อสำหรับหนี้ค้าส่งสินค้าเข้า

สินเชื่อที่ธนาคารได้รับจากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการชำระหนี้ค้าส่งสินค้าเข้า โดยปกติจะเป็นในรูป Refinancing Facilities หรือ Import Financing กล่าวคือเมื่อผู้ขายสินค้า (Shipper) ได้ส่งสินค้าที่กำหนดในเลตเตอร์ออฟเครดิตที่ธนาคารได้เปิดไป และได้นำตัวฉีกจ่ายเมื่อเห็น (Sight Bill) และเอกสารยื่นขอรับชำระเงินจากธนาคารตัวแทน เมื่อธนาคารตัวแทนได้จ่ายเงินไปแล้ว ปกติก็จะหักบัญชีเงินฝากที่ธนาคารได้ฝากไว้กับธนาคารตัวแทนนั้น หรือ ณ ธนาคารตัวแทนอื่นตามคำสั่งของธนาคาร อย่างไรก็ตาม ถ้าได้มีข้อตกลงกันในการนี้ที่จะให้ธนาคารตัวแทน Refinance ไปก่อน ธนาคารตัวแทนก็จะยังไม่หักบัญชีเงินฝากระหว่างกัน ธนาคารตัวแทนจะตั้งธนาคารเป็นลูกหนี้หรือไว้จนกว่าจะครบกำหนดเวลาในการ Refinance เช่น 90 วันหรือ 180 วัน แล้วจึงหักบัญชีเงินฝากระหว่างกัน ในการที่ธนาคารขอให้ธนาคารตัวแทน Refinance นี้ ธนาคารจะต้องเสียคอกเบี้ย หรือ Discount Charge และอาจจะต้องเสีย Acceptance commission ถ้าธนาคารตัวแทนรับรองตัว เพื่อนำตัวนั้นไปขายลดในตลาดเงิน จึงผลักดันภาระค่าใช้จ่ายให้ธนาคาร

3.2 สินเชื่อสำหรับค้าส่งสินค้าออก

การขอรับสินเชื่อสำหรับหนี้ค้าส่งสินค้าออกจากธนาคารตัวแทน จะเรียกเก็บเงินตามตัวจากผู้ส่งสินค้าเข้าได้ เรียกว่า Mail Credit Facilities หรือ Export Financing วิธีการนี้ธนาคารผู้ส่งตัวออกไปเรียกเก็บเงินค่าขายสินค้า จะขอให้ธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ ซึ่งเป็นธนาคารผู้เก็บเงินตามตัวจากผู้ส่งสินค้า เข้าจ่ายเงินล่วงหน้าให้ก่อนในระหว่างที่ตัวยังอยู่ในระหว่างเดินทาง หรือให้ธนาคารตัวแทนผู้เก็บเงินรับซื้อลดตัวเงินที่ผู้ส่งสินค้าได้รับรองแล้วไว้เอง

3.3 สินเชื่อเพื่อการทั่วไป

สินเชื่อที่ธนาคารจะขอรับสำหรับธุรกิจนอกจากค้าสินค้าที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นโดยปกติจะเป็นในรูปเงินเบิกเกินบัญชี โดยธนาคารตัวแทน

จะกำหนดวงเงินที่ธนาคารจะเบิกเงินได้ อย่างไรก็ดี การเบิกเงินเกินบัญชีโดยปกติ จะมีระยะเวลาสั้นมาก

4. การกู้ยืมเงินจากตลาดเงินในต่างประเทศ

ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์นิยมใช้การกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินในต่างประเทศ มาใช้ในการบริหารสภาพคล่องของธนาคาร เพราะว่าการกู้ยืมเงินจากตลาดเงินในต่างประเทศนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะมีเงื่อนไขข้อกำหนดในการกู้ยืมไม่เข้มงวดนัก และอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมก็ต่ำกว่าการกู้ยืมจากตลาดเงินภายในประเทศ

การกู้ยืมเงินจากตลาดเงินในต่างประเทศ เช่น ตลาดยูโรดอลลาร์ (Euro-Dollar Market) หรือตลาดเอเชียดอลลาร์ (Asian-Dollar Market) เป็นต้น เป็นแหล่งสำคัญที่ธนาคารพาณิชย์ทำการกู้ยืมเงิน เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงฐานะสภาพคล่องของธนาคาร

การกู้ยืมเงินจากตลาดยูโรดอลลาร์

ยูโรดอลลาร์ ได้แก่ เงินดอลลาร์ สรอ. ที่ฝากไว้ในรูปเงินฝากประจำกับธนาคารพาณิชย์ นอกสหรัฐอเมริกา ผู้เป็นเจ้าของเงินฝากยูโรดอลลาร์ จะเป็นชาวอเมริกันในสหรัฐอเมริกาหรือชนชาติอื่นก็ได้ ความจริงเงินฝากยูโรดอลลาร์ก็คือเงินฝากดอลลาร์ สรอ. นั่นเอง ต่างกันที่ว่าถ้าฝากไว้ในสหรัฐอเมริกาก็เป็นเงินฝากดอลลาร์ธรรมดา แต่ถ้าฝากไว้นอกสหรัฐอเมริกา เช่น อังกฤษหรือฝรั่งเศสก็เป็นเงินฝากยูโรดอลลาร์

การกู้ยืมในตลาดยูโรดอลลาร์ ไม่ต้องมีหลักประกัน ส่วนมากอาศัยชื่อเสียงของลูกหนี้เป็นหลักพิจารณา ลูกหนี้ไม่จำเป็นต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่รวมถึงวัตถุประสงค์ในการกู้เงิน และเจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถทราบได้ว่าเงินที่ตนให้กู้ไปนั้นถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง เพราะเงินยูโรดอลลาร์จำนวนหนึ่งอาจจะผ่านมือไปได้หลายทอด กว่าจะถึงผู้กู้คนสุดท้าย

การใช้เงินกู้ยืมโรคอลล่าร์

ตลาดยืมโรคอลล่าร์ คือกู้ยืมตราคอกเบี้ยเงินกู้ต่ำกว่าอัตราเงินกู้ในสหรัฐอเมริกา จึงมีเงินกู้ยืมโรคอลล่าร์ จากตลาดยืมโรคอลล่าร์มาก อาทิกระทรวงการคลัง (Treasury) ของประเทศต่าง ๆ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศต่าง ๆ สถาบันการเงินเหล่านี้กู้เงินยืมโรคอลล่าร์ เพื่อใช้ประโยชน์ดังต่อไปนี้.-

1. กระทรวงการคลังของประเทศต่าง ๆ ได้กู้ยืมโรคอลล่าร์เป็นจำนวนมากในระยะเวลาที่คอกเบี้ยหลายปี เพื่อใช้จ่ายเกี่ยวกับงบประมาณของประเทศ
2. ธนาคารพาณิชย์กู้ยืมโรคอลล่าร์ เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้
 1. นำออกให้กู้ยืมในอัตราคอกเบี้ยที่สูงกว่าเพื่อเอากำไรในกรณีนี้ ธนาคารพาณิชย์มักจะให้กู้ยืมในจำนวนเดียวกัน และในระยะเดียวกันกับที่กู้มา
 2. สำหรับ Finance การค้าระหว่างประเทศ
 3. แลกเป็นเงินสดของตน เพื่อเสริมสร้างฐานะและสภาพคล่องของธนาคารพาณิชย์เอง หรือให้องค์การรัฐบาลกู้ยืม
 4. เพื่อขยาย credit ภายในประเทศซึ่งที่เคยทำมาแล้วในสหพันธสาธารณรัฐเยอรมัน อิตาลี อังกฤษ และญี่ปุ่น

ข้อดีที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากตลาดยืมโรคอลล่าร์

1. ตลาดยืมโรคอลล่าร์ช่วยส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้มีปริมาณมากขึ้นอย่างรวดเร็วโดยสร้างให้เกิดสภาพคล่อง (liquidity) มากขึ้นเพื่อให้เป็นที่เพียงพอสำหรับการค้าระหว่างประเทศ
2. ตลาดยืมโรคอลล่าร์ ช่วยให้กิจกรรมของธนาคารพาณิชย์ในต่างประเทศมีผลกำไรมากขึ้น เนื่องจากมีการกู้ยืมเงินยืมโรคอลล่าร์ผ่านธนาคารพาณิชย์มากขึ้นเรื่อย ๆ
3. นอกจากนี้แล้วผลประโยชน์จากตลาดยืมโรคอลล่าร์ทั่วไป ยังมีอีกเช่น ช่วยทำให้ความแตกต่างระหว่างอัตราคอกเบี้ยระหว่างประเทศต่าง ๆ น้อยลง ช่วยทำให้

มีการหมุนเวียนของเงินรวดเร็วขึ้น โดยนำเงินฝากที่อยู่ว่าง (ideal deposit) มาใช้ในทางที่มีประโยชน์ ช่วยทำให้การกู้ยืมเพื่อการลงทุนระยะสั้นทำได้หลายทางยิ่งขึ้น ฯลฯ

ข้อเสียที่ธนาคารพาณิชย์ได้รับจากการกู้ยืมไปจากตลาดยูโรคอลล่าร์

1. การขยายเครดิตของตลาดยูโรคอลล่าร์โดยการให้กู้ยืมเงินฝากจำนวนเดียวกันนี้เป็นหลายทอดแบบลูกโซ่ซึ่งมีผลในทำนองทวีคูณ (multiplier effect) ทำให้เกิดความไม่แน่นอนในตลาดเงินทั่ว ๆ ไป และอาจจะมีผลให้ระบบเครดิตระหว่างชาติไม่มีความมั่นคง เพราะไม่มีการเพิ่มของจำนวนหรือค่าของทองเพื่อเป็นการประกันหรือเป็นทุนสำรองหนุนหลัง
2. ตลาดยูโรคอลล่าร์ก่อให้เกิดโอกาสทำการหมุนเวียนเงินเพื่อการเลี่ยงโชคมากขึ้น เช่นการหมุนเวียนเงินเพื่อหาผลกำไรจากความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ยในที่ต่าง ๆ กัน (interest arbitrage) หรือการป้องกันการขาดทุนในการรับหรือจ่ายเงินตราต่างประเทศ (โดยเฉพาะกรณีการค้าขายในอนาคต) ด้วยวิธีการประกันการเสี่ยงในการแลกเปลี่ยนเงินตรา (hedging) การกระทำดังกล่าวนี้มักจะมีผลกระทบกระเทือนอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

สรุปแล้วเงินยูโรคอลล่าร์ ก็คือเงินคอลล่าร์ สหรัฐอเมริกาที่เองที่ไม่มีอัตราแลกเปลี่ยนเป็นพิเศษ ส่วนการกู้ยืมเงินยูโรคอลล่าร์นั้นใช้อัตราดอกเบี้ยระหว่างชาติสำหรับระบบการเงินนี้โดยเฉพาะ และส่วนมากไม่ขึ้นอยู่กับอัตราดอกเบี้ยประจำชาติใด ๆ ระบบเงินยูโรคอลล่าร์ ถึงแม้ว่าจะเกี่ยวข้องกับยุโรปมากก็ตาม ระบบนี้ก็ไม่ใช่ว่าจะเป็นระบบสำหรับยุโรปโดยเฉพาะ เพราะเมื่อตลาดยูโรคอลล่าร์ได้ขยายตัวขึ้นเรื่อย ๆ การกู้ยืมเงินฝาก ยูโรคอลล่าร์ก็มีแผ่ไปถึงทวีปอเมริกาใต้ ตะวันออกกลาง (โดยเฉพาะกลุ่มประเทศที่ร่ำรวยจากการค้าขายน้ำมัน) และในส่วนอื่นของทวีปเอเชีย โดยมีศูนย์กลางที่สิงคโปร์ เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าตลาดยูโรคอลล่าร์ที่มีศูนย์กลางใหญ่ที่กรุงลอนดอน ปารีส แฟรงเฟิร์ต และฮัมสเตอร์ดัม เป็นตลาดที่รวมเงินฝากในรูปคอลล่าร์ทั้งหมดที่มีอยู่ในธนาคารนอกสหรัฐอเมริกา ทั้งหมดนี้ทำให้การกู้ยืมเงิน ยูโรคอลล่าร์ระหว่างธนาคาร

นอกสหรัฐอเมริกาเป็นไปอย่างสทก เพราะยูโรคอลลาร์นับเป็นตลาดเงินตราต่างประเทศที่ไม่ตกอยู่ภายใต้กฎข้อบังคับใด ๆ ในยุโรปและทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นผลให้ยูโรคอลลาร์มีลักษณะของเงินตราประจำโลกมากที่สุด

ในปัจจุบัน ธนาคารพาณิชย์ มักจะกู้ยืมเงินฝากยูโรคอลลาร์มาใช้ เพื่อวัตถุประสงค์ทางด้านการทดลองกันมาก เพราะธนาคารพาณิชย์สามารถกู้ยืมจากตลาดยูโรคอลลาร์ได้ในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าการกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ภายในประเทศ โดยส่วนใหญ่แล้วธนาคารพาณิชย์มักจะกู้ยืมชนิดที่มีกำหนดระยะเวลาในการชำระคืนภายใน 6 เดือน อัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมในปัจจุบันเท่ากับ 8% ซึ่งต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยในการกู้ยืมจาก แหล่งเงินทุนภายในประเทศมาก

การกู้ยืมจากธนาคารกลางนั้น ธนาคารพาณิชย์สามารถขอกู้เงินทุนจากธนาคารกลางได้เมื่อเกิดความต้องการ ด้วยเหตุที่การกู้ยืมจากธนาคารกลางมักจะเป็นวิธีสุดท้ายของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งมักจะเลือกใช้วิธีในการจัดการด้านหนี้สินวิธีอื่นก่อน และจะสงวนอัตราความสามารถในการกู้ยืมจากธนาคารกลางไว้จนถึงที่สุด แต่เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระเงิน ธนาคารพาณิชย์มักจะชำระหนี้ธนาคารกลางเป็นอันดับแรก ซึ่งธนาคารกลางก็เตรียมพร้อมให้ธนาคารพาณิชย์กู้ได้เสมอ นอกจากนี้ก็มีการยืมโดยการกู้ยืมเงินสำรองส่วนเกินที่อยู่ที่ธนาคารกลาง คือ บางธนาคารให้ธนาคารอื่นกู้ยืมเงินสำรองส่วนเกินชั่วคราวเพื่อนำไปปรับปรุงฐานะสภาพคล่องและนิยมใช้วิธีนี้กันมากขึ้น เพราะอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นและความจำเป็นในการกู้ยืมก็มีมากขึ้นด้วย

ดังนั้นกลไกที่สำคัญสำหรับการจัดการด้านหนี้สินมีอยู่ 2 ประการคือต้องมีความพร้อมเสมอสำหรับการพิจารณาระยะเวลาและยังคงใช้กันอยู่โดยธนาคารทั่ว ๆ ไป ดังนั้นธนาคารจะกู้ยืมมาเพื่อใช้จัดหาสภาพคล่อง การแสวงหาแหล่งที่มาของสภาพคล่องแหล่งใหม่ ๆ มีความสำคัญอย่างมากสำหรับระบบการธนาคาร ธนาคารต้องการหาแนวทางต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้ปรับปรุงฐานะสภาพคล่องได้อย่างรวดเร็ว และมั่นใจได้ในทางเลือกนั้น ๆ เพื่อให้ความปลอดภัยแก่เงินฝากและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

5. หนี้สินอื่น ๆ ที่สามารถนำมาใช้

ข้อแตกต่างของหนี้สินที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์นั้นเปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา เพื่อสนองการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ของ Money Market และเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายที่訂ไว้เพื่อควบคุมการกู้ยืมของธนาคารพาณิชย์ ความสามารถของธนาคารกลางที่จะกำหนดลักษณะของเงินฝากและการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการดำรงเงินสดสำรอง เพื่อไม่ให้ธนาคารพาณิชย์มีอิสระในการสร้างหนี้สินมากเกินไป

บางครั้งก็มีการนำเอาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ เช่นการปรับปรุงใน Certificate of Deposit ซึ่งคือหนังสือรับรองที่แสดงว่าธนาคารพาณิชย์คือเงินฝากที่ระบุดอกเงินที่แน่นอนไว้และยอดหนี้รวมทั้งดอกเบี้ยจะจ่ายให้แก่ผู้ถือในวันครบกำหนดตามที่ระบุไว้ หนังสือรับรองที่จ่ายให้แก่ผู้ถือเป็นเครื่องมือที่มีทั้งชนิดที่โอนหรือซื้อขายได้ และชนิดที่โอนไม่ได้

การกู้ยืมเงิน ไม่ว่าจะ เป็นธนาคารตัวแทนที่เล็กกว่าให้ธนาคารที่ใหญ่กว่า กู้ หรือ กู้จากธนาคารใหญ่ เป็นวิธีการที่ใช้มานานแล้วเพื่อเป็นการปรับฐานะเงินสำรอง ธนาคารเล็ก ๆ โดยเฉพาะธนาคารที่ประสบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในเงินฝากและเงินใหญ่กู้ยืมตามฤดูกาล มักจะกู้ยืมเพื่อไปใช้ขยายระยะเวลาจ่ายชำระหนี้จากธนาคารตัวแทนที่ใหญ่กว่า โดยทั่ว ๆ ไป ถือกันว่าเป็นวิธีการที่มีนัย

การจัดการสภาพคล่องทางค่านีสิน (Liabilities Liquidity Management)

การจัดการทางค่านีสินนั้นต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ประกอบกัน ในขั้นแรกควรที่จะจัดแยกประเภทหนี้สินออกตามกำหนดอายุไว้ด้วยกัน ปริมาณหนี้สินของกิจการ ข้อดีข้อเสียในการจัดการค่านีสินสภาพคล่อง ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการจัดการ ความต้องการสภาพคล่องของธนาคารว่ามีมากน้อยเพียงใด แล้วเปรียบเทียบระหว่างสภาพคล่องที่มีอยู่กับความต้องการสภาพคล่องที่ใดคาดคะเนไว้ เมื่อใดใดอย่างใดก็เลือกใช้วิธีในการจัดการหนี้สินรวมทั้งดูถึงขอบเขตในการจัดการหนี้สินเท่าที่ธนาคารจะทำได้ด้วย

บัญชีกำหนดอายุไถ่ถอนของหนี้สิน (Maturities in the Liability Account)

จุดประสงค์อีกอย่างหนึ่งของการจัดการเงินทุนของธนาคารพาณิชย์นั้น "ต้นทุนในระยะยาวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับวันครบกำหนดของหนี้สินใน Money Market ที่ยังคงชำระ" อย่างไรก็ตามควรจะได้มีการกำหนดหลักการขั้นพื้นฐานขึ้น เพราะเป็นความจำเป็นที่สุดเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการดำเนินการที่ผิดพลาดไปจาก Leveraged Position "Leverage" ซึ่งหมายถึงการใช้หนี้สินเป็นเครื่องมือในการเพิ่มรายได้ หนี้สินจำนวนมากที่ยังไม่ได้ชำระที่ธนาคารได้เข้ามาเมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำ ร่วมกับรายได้จำนวนมากของธนาคารในช่วงระยะเวลาขยายตัว (Expansion Phase) และในระยะสูงสุด (Peak) ของวงจรธุรกิจ อย่างไรก็ตาม ในทางตรงข้ามเงินทุนของธนาคารที่ไถ่มาเมื่อดอกเบี้ยสูง เช่น ไถ่มาในระยะสูงสุดของวงจร สามารถจะลดแนวโน้มของรายได้ของธนาคารในช่วงที่ธุรกิจซบเซา (Contraction Phase) และในช่วงระยะต่ำสุดของวงจร กฎขั้นพื้นฐานที่ควรปฏิบัติตามในการใช้การจัดการค้ำหนี้สินคือ¹ "go long and heavy soon after the bottom of the cycle and stay long and heavy throughout the expansion; go short and lighten up at the peak stay short and light during the contraction phase of the cycle"

ถ้าได้มีการสร้างหนี้สินระยะยาวในระหว่างเศรษฐกิจรุ่งเรืองเสียครั้งหนึ่งแล้ว ก็ควรจะดำรงไว้จนกระทั่งถึงโอกาสที่รุ่งเรืองที่สุด (Peak) ทำให้เป็นไปได้ที่จะทำการกู้ยืมได้ทุกขณะของวงจรเมื่อมีความต้องการเงินทุนในกรณีที่อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่า แต่ธนาคารควรจะระมัดระวังว่าอย่าทำการกู้ยืมให้มากนัก ในระยะเวลาที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองที่สุด

¹ George W. McKinney Jr. and William J. Brown "Management of Commercial Bank Funds", p. 154.

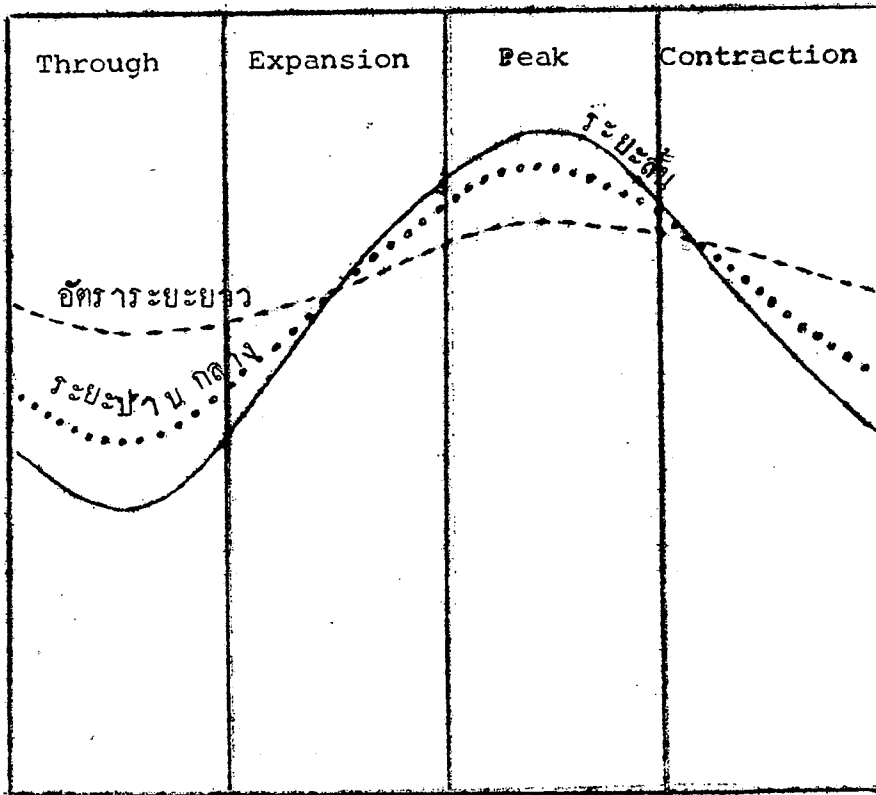
ความสามารถในการหากำไรจากการจัดการเกี่ยวกับกำหนดอายุ (Maturity) ของหนี้สินที่ยังค้างชำระนั้นมีมากแต่ไม่จำเป็นต้องทำการคาดคะเนเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ย ความต้องการทั้งหมดก็คือ การที่อัตราดอกเบี้ยมีแนวโน้มที่จะเคลื่อนไหวไปในทางที่สอดคล้องกับวงจรธุรกิจ และอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นเคลื่อนไหวมากกว่าในระยะยาว ภาพที่ 7 เป็นแผนแสดงถึงพฤติกรรมของอัตราดอกเบี้ยในระหว่างวงจร ธนาคารสามารถลดต้นทุนของหนี้สินได้โดยการยืดอายุหนี้สินภายหลังถึง Turning Point ที่ต่ำกว่าในวงจร แมววันครบกำหนดของหนี้ที่มีระยะเวลายาวกว่าจะมี Coupons rate ที่สูงกว่า ที่มีระยะวันครบกำหนดสั้นกว่าในช่วงนั้น ๆ ของวงจร เมื่อได้มีการสร้างหนี้สินระยะยาว อีกครั้งหนึ่ง ก็ควรจะรักษาไว้ให้นานจนกระทั่งถึงจุดสูงสุดของดอกเบี้ยของวงจร ระยะเวลาของหนี้สินควรจะสั้น ณ จุดสูงสุดของวงจร และควรจะดำรงไว้ให้น้อยจนกระทั่งถึงระยะที่อัตราดอกเบี้ยต่ำสุดของวงจร

สมรรถภาพในการหากำไรในการจัดการด้านวันครบอายุของหนี้สินจะเห็นได้จากการสำรวจแผนภาพที่ 7 วันครบกำหนดที่ยาวนาน (ประมาณ 1 ปี) ถูกกำหนดไว้ใกล้กับจุดต่ำสุดของวงจรของดอกเบี้ย ซึ่งสามารถจะจัดหาทุนสำหรับไว้ใช้ได้ในวันหลัง เมื่ออัตราดอกเบี้ยระยะสั้นได้เพิ่มสูงขึ้นถึงหรือสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยระยะยาว ถ้าอัตราดอกเบี้ยยังคงเพิ่มขึ้นเมื่อหนี้สินครบกำหนดควรจะได้นำเป็นวิธีการซ้ำอีกด้วยเหตุผลเดียวกัน

ที่จริงแล้วพฤติกรรมนี้จะมีประสิทธิภาพ ถ้าอัตราดอกเบี้ยระยะสั้นสูงขึ้นพอเพียงที่จะลดค่าอัตราดอกเบี้ยที่จ่ายไปในอัตราต่างกันเมื่อมีการกู้หนี้สินที่มีระยะยาวกว่า

ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ ในส่วนของเงินทุนหรือหนี้สินระยะยาวซึ่งจะครบกำหนดอายุภายในรอบปีงบดุล ควรจะรวมไว้เป็นหนี้สินระยะสั้น (Current Liabilities) ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับหนี้สินระยะยาวทุกประเภท

แผนภาพที่ 7
วงจรอัตราดอกเบี้ย

โอกาสและอุปสรรคของการจัดการค่าน้ำเงิน

ในปัจจุบันนี้ธนาคารต่าง ๆ พยายามที่จะดำเนินการจัดการปริมาณเงินฝาก แต่ละชนิดที่ธนาคารได้รับมาเพื่อจัดบริการให้แก่ลูกค้าในรูปสินเชื่อ และเพื่อช่วยให้ธนาคารดำเนินงานไปด้วยต้นทุนต่ำสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โอกาสที่การจัดการค่าน้ำเงินเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดการค่าน้ำเงินทรัพย์สินควยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. การจัดการค่าน้ำเงินนั้นทำให้มีทางเลือกสำหรับการปรับปรุงเงินทุนระยะสั้น เงินทุนสำหรับใช้ในระยะสั้นสามารถจัดหามาได้โดยการขายสินทรัพย์ หรือกู้ยืมเพิ่มเติม กระแสเงินทุนรับ สามารถนำมาใช้ในการเพิ่มสินทรัพย์หรือลดหนี้สินของธนาคารได้ ดังนั้นธนาคารจะเลือกใช้วิธีที่มีต้นทุนต่ำที่สุดในการสนองความต้องการอย่างกระชั้นชิดนี้

2. การจัดการค่าน้ำเงินสามารถลด Capital Loss ซึ่งอาจเกิดขึ้นจากการขายหลักทรัพย์อย่างรีบด่วนในราคาที่ไม่เหมาะสม การจัดการค่าน้ำเงินบางครั้งก็ช่วยในการตัดสินใจของธนาคารในการที่จะขายหลักทรัพย์ในเวลาที่เหมาะสม

3. การปรับปรุงระยะสั้นของธนาคาร อาจเป็นได้ที่ธนาคารจะขยายเงินใน^{บัญชี} และสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Earning Assets) ของธนาคาร โดยมีปริมาณหนี้สินที่คงค้างอยู่ในจำนวนที่แน่นอนตลอดเวลา ซึ่งเป็นที่นิยมทำกันมากในบรรดาธนาคารที่มีประสบการณ์อย่างดีในการคาดคะเนแนวโน้มของเงินใน^{บัญชี} ของตน

เราไม่ควรคิดว่าการใช้การจัดการค่าน้ำเงินสำหรับกระแสเงินทุนระยะสั้นของธนาคารพาณิชย์นั้นมีโอกาสที่ได้เปรียบเท่านั้น อาจจะมีอุปสรรคเกิดขึ้น^{บัญชี} ใดบางอย่างเหมือนกัน

1. การวางใจปล่อยให้ใช้น้ำเงินเพื่อการเพิ่มทุนระยะสั้นมากไป อาจจะเป็นสิ่งบีบบังคับให้ธนาคารรับภาระหนี้สินระยะสั้นที่ถือไว้ในเวลาที่อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีบางธนาคารดำเนินการผิดพลาดโดยการออก Certificate of Deposit ระยะยาวในช่วงที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองที่สุด ทำให้ธนาคารเหล่านี้ต้องรับภาระหนี้สินที่มีต้นทุนสูงไว้จนกว่าอัตราดอกเบี้ยจะลดลง และอุปสงค์ในเงินใน^{บัญชี} จะเบาบางลง

2. การกู้ยืมสามารถก่อให้เกิดความเสี่ยงแก่ธนาคารในระดับสูง โดยเฉพาะในกรณีธนาคารเล็ก ๆ ที่พยายามขยายการดำเนินงานออกไปนอกเขตความรับผิดชอบของตน มีหลายธนาคารที่ประสบปัญหาที่ยากโดยที่ได้ทำการกู้ยืมเงินจากแหล่งที่ไม่มั่นคงและไม่น่าเชื่อถือ ซึ่งมักจะขาดเงินเสมอ เมื่อธนาคารมีความต้องการเงินทุนอย่างมาก

การพิจารณาต้นทุนในการจัดการด้านนี้

แม้ว่า Money Market Deposits ของธนาคารจะได้มาด้วยการต้องจ่ายดอกเบี้ยตามอัตราของตลาด ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่ามีต้นทุนน้อยกว่าเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม เงินฝากที่ได้รับเข้ามาจากการออก Certificate of Deposit จะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย ในทางกลับกันยอดคงค้างของเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามในส่วนที่เพิ่มขึ้นอาจจะแพงมากต่อการที่จะรับมาและดำรงไว้ ส่วนใหญ่แล้วยอดคงค้างของเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามใหม่มักจะได้อาจมาจากกรณีทางการค้าของบุคคล ดังที่มีความสำคัญต่อการเพิ่มอย่างถาวรในยอดคงค้างของเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามที่มีอยู่จริง เมื่อลูกค้าได้ทำการเปิดบัญชีกับธนาคาร เขาก็ต้องการใช้บัญชีของเขาอย่างเต็มที่และให้มีผลกำไรเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งมักจะเป็นการที่ลูกค้าต้องการจะถือยอดคงค้างของเงินฝากประเภทนี้ไว้ให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ บริการด้านการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อกับยอดคงค้างของเงินฝากประเภทนี้ให้เหลืออยู่เป็นต้นทุนต่อเนื่องที่ค่อนข้างแพงสำหรับธนาคาร เมื่อได้รับบัญชีมา เมื่อได้พิจารณาต้นทุนแล้ว ความสมคูลย์ของเวลาอาจจะเป็นทางที่ถูกสำหรับธนาคารที่จะดำเนินงานไปได้ มิใช่เพียงจากยอดคงค้างของเงินฝากที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม

โอกาสในการที่ธนาคารจะทำการกู้ยืมเพื่อนำไปขยายสินเชื่อ คือเมื่อเงินฝากต่าง ๆ มีปริมาณลดลง (โดยการเสนอการจ่ายดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราในท้องตลาด) ในระหว่างช่วงเวลาที่ถูกส่งคืนเงินในบัญชีมีลดน้อยลง Money Market Deposit ก็ไหล (Flow) ไปสู่ที่มีผลได้สูงกว่าหรือสูงสุด ธนาคารสามารถเพิ่มกระแสของเงินฝากให้กลับคืนมาได้โดยการออก Certificate of Deposit

การพิจารณาเกี่ยวกับต้นทุนมักจะเป็นขั้นแรก แต่มิได้เป็นเพียงวิธีเดียว ในการประมาณว่า ควรจะใช้วิธีการกู้ยืมหรือวิธีการขายสินทรัพย์เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทุนที่ต้องการ มีปัจจัยอย่างอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องของนอกเหนือไปจากต้นทุน ซึ่งจะต้องทำการพิจารณาอย่างรอบคอบ เราได้กล่าวถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานในขณะที่อัตราดอกเบี้ยสูง แต่ละธนาคารมักจะต้องการพิจารณาถึงฐานะของตนเอง เมื่อเทียบกับบรรดาธนาคารทั้งหมด ในอาณาเขตเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เห็นภาพและรูปแบบของการธนาคารโดยทั่ว ๆ ไป เป็นความจริงสำหรับนายธนาคารที่ว่า ธนาคารที่เป็นธนาคารใหญ่และมีชื่อเสียงก็จะสามารถกู้ยืมเงินได้ง่ายและประสบความสำเร็จในการกู้ยืมทุกเมื่อที่เกิดการขาดแคลนเงินขึ้น การจัดการค่าน้ำดินเพื่อสภาพคล่องนั้นจะมีค่าเมื่อมีการเสนอทางเลือกในการจัดการสินทรัพย์เพื่อสภาพคล่อง การมีวิธีการในการจัดการหนี้สินสำหรับสภาพคล่องมากเกินไป อาจจะเป็นผลให้ธนาคารเสียทางเลือกไป เพื่อเงินทุนมีมากมายจนเหลือ ก็เป็นการยากที่จะตัดสินใจว่าจะเกิดปัญหาความยุ่งยากอย่างไรบ้างในการเพิ่มเงินทุนในอนาคต